

Finansdepartementet
Finansmarkandsavdelningen

103 33 Stockholm

2019-09-27

Remissyttrande

Er ref: Fi2019/02539/B

Vår ref: 137/6

Promemorian ”Stärkt konsumentskydd när betaltjänster tillhandahålls”

Finansbolagen har fått rubricerad promemoria på remiss. Finansbolagen har följande synpunkter.

Sammanfattning

- Finansbolagen avstyrker förslaget om ändringar i betaltjänstlagen
- Eventuell reglering behöver utredas ytterligare, inte minst vilket utrymme EU-rätten ger för mer detaljerade regler (om rangordning) vid marknadsföring av krediter och betaltjänster.
- Enligt Finansbolagen bör en eventuell reglering direkt träffa den part som ytterst kontrollerar marknadsföringen av krediter i e-handelsmiljön
- Eventuell reglering ska vara teknikneutral

Regleringen bör rikta sig till de som marknadsför krediter dvs. E-handlarna

Enligt konsumentkreditlagen 6 a § ska all marknadsföring vara måttfull. Kreditgivaren ansvarar därmed för att egna marknadsföringsåtgärder är måttfulla. När det gäller e-handel är det (av historiska skäl) vanligen e-handelsföretaget som genom sitt val av checkout eller e-handelsplattform ytterst kontrollerar den miljö där betaltjänster och kreditarrangemang marknadsförs och förmedlas. De olika betaltjänstleverantörernas möjligheter att påverka e-handelsföretagets utformning av betallosningar och eventuella marknadsföring av krediter begränsar sig till vad som kan uppnås genom enskilda avtalsförhandlingar med e-handelsföretagen och leverantörerna av e-handelsplattformar (plattformspartners). Betaltjänstleverantörernas möjligheter att påverka och kontrollera utformningen av marknadsföringen inom e-handeln är därmed i praktiken ofta begränsade. Det bör övervägas om det sådana fall är mer ändamålsenligt att e-handelsföretagen eller plattformspartners snarare än betaltjänstleverantörerna åläggs ett ansvar att se till att marknadsföringen av krediter på web- eller i appmiljö är måttfull.

Idag kännetecknas stora delar av e-handelsmarknaden av betallösningar som integrerats med e-handelsplattformarna enligt stand alone-princip. Det innebär att olika betaltjänstleverantörer utan inbördes samarbete tillhandahåller en eller flera betalningsalternativ som en plattformspartner integrerar i sin checkoutmiljö. I dessa fall saknar de enskilda betaltjänstleverantörer ofta en fullständig bild av de övriga betaltjänstleverantörerna som integrerats mot den aktuella e-handelsplattformen. Inom e-handel finns nu en utveckling där så kallade iframes används i allt större utsträckning. Iframes utgör färdiga mallar som innehåller kompletta checkoutmiljöer med ett i förväg fastställt utbud av betallösningar och kreditarrangemang. En iframe kontrolleras närmast av de enskilda betaltjänstleverantörerna men även större plattformspartners har inflytande över dess utformning. Beroende på de olika styrkeförhållandena mellan de inblandade parterna kan man även tänka sig att det är e-handelsföretagen som kontrollerar checkoutmiljön och därmed utgör den part som bör bli föremål för en utökad reglering. Mot bakgrund av ovanstående bör en eventuell utvidgad reglering av marknadsföringen av krediter inom e-handeln utredas ytterligare. Enligt Finansbolagen bör en eventuell reglering direkt träffa den part som ytterst kontrollerar marknadsföringen av krediter i e-handelsmiljön.

Eftersom syftet med den föreslagna regleringen synes vara att reglera marknadsföringen av krediter framstår både promemorians titel och de föreslagna reglernas placering i betaltjänstlagen som missledande. Om reglernas placering i betaltjänstlagen beror på att ändringar i konsumentkreditlagen, som faktiskt direkt skulle träffa e-handlarna, bedömts som en icke framkomlig väg av något skäl, exempelvis att konsumentkreditlagen bygger på ett fullharmoniseringsdirektiv, framgår inte av promemorian. Å andra sidan saknas även beträffande förslaget om ändringar i betaltjänstlagen en analys av om dessa är förenliga med betaltjänstdirektivet, som i mycket är ett fullharmoniseringsdirektiv. Finansbolagen finner det anmärkningsvärt att en utredning om eventuella EU-rättsliga begränsningar saknas i promemorian.

Rangordning av olika alternativ är problemet - inte lösningen

Problemet för konsumenter är att olika betalningsalternativ inom e-handeln rangordnas på ett icke måttfullt sätt för konsumenten. Ett exempel som ofta nämns är när ett visst alternativ är ifyllt och dessutom kanske ges en mer framträdande placering "inom guldrum" i förhållande till andra betalningsalternativ. Enligt finansbolagen bör en eventuell reglering ta sikte på att olika alternativ presenteras på ett måttfullt sätt så att konsumenten inte blir otillbörligt styrd att välja ett visst alternativ (exempelvis genom att ett alternativ redan är ifyllt). Enligt Finansbolagen bör en eventuell reglering direkt träffa den part som ytterst kontrollerar marknadsföringen av krediter i den aktuella e-handelsmiljön.

Kreditköp i samband med E-handel har stora fördelar utifrån ett konsumentperspektiv. Ett kreditköp ger ökad trygghet genom att konsumenten får tillfälle att undersöka varan eller tjänsten innan betalning erläggs. Enligt 29 § konsumentkreditlagen kan dessutom samma invändningar göras gentemot kreditgivaren som mot leverantören. En ordning där kreditköp ska rangordnas sämre i förhållande till andra betalningsalternativ blir därmed missvisande för konsumenten. Redan av detta skäl avstyrks promemorians förslag.

Rangordning av betalningsalternativ i krediter och direktbetalningar är inte möjlig

Förslaget i promemorian synes utgå från den felaktiga förutsättningen att det går att dela in betaltjänster i krediter och direktbetalningar. I praktiken är detta inte möjligt eftersom en mycket stor andel av de betaltjänster som förekommer är blandade. Som exempel kan nämnas att ett och samma betalningsalternativ kan innehålla både kredit och direktbetalning. Det vanligaste exemplet är kortbetalningar. Kortbetalningar presenteras på samma sätt oberoende av om det handlar om ett debitkort eller ett kreditkort. Ett debitkort kan även vara kopplat till ett konto med en kontokredit och avgörande blir då om behållningen på kontot täcker köpet eller inte. Varken betaltjänstleverantören dvs. den bank som ställt ut kortet eller betaltjänstförmedlaren (e-handlaren) kan när marknadsföringen utformas eller senare i anslutning till köpet veta om ett visst köp kommer innebära ett kreditköp eller ej. Även betalning med s.k. elektroniska plånböcker kan, men behöver inte innebära ett kreditköp. Det förekommer även att konsumenten i efterhand kan välja att omvandla ett köp som faktureras eller belastar ett konto till en kredit. Någon meningsfull rangordning är därmed inte möjlig, varför förutsättningen för promemorians förslag brister.

En reglering som premierar blandade betalningsalternativ (innefattande t.ex. kortkrediter, kontokrediter, e-plånböcker med kredit) framför andra betalningsalternativ med kredit framstår inte som ändamålsenlig eftersom en betydande andel av de betalningar som görs via blandade betaltjänster de facto är krediter. Krediter via blandade betaltjänster kan vara lika förmånliga eller oförmånliga som de krediter konsumenten kan välja i samband med köpet. Från ett konsumentskyddsperspektiv kan krediter som grundar sig på en mer aktuell kreditbedömning vara att föredra. Det blir därmed från konsumentskyddsperspektiv tveksamt att införa en ordning där blandade betaltjänster, som ofta innebär en beviljad kredit baserat på ett redan tidigare medgivet kreditutrymme, systematiskt premieras på bekostnad av andra betalningsalternativ med kredit som ofta grundar sig på en mer aktuell kreditbedömning.

Det kan även ifrågasättas om det i svensk lag och utan stöd i direktiv är möjligt rangordna och premiera vissa betaltjänster eller krediter före andra. Reglering är sannolikt oförenligt med EU-rätten i och med att den motverkar konkurrensen och den inre marknads syfte och funktion. Det är inte närmare utrett i promemorian vilka styrande effekter den föreslagna regleringen skulle få på marknaden. Skulle blandade betalningsalternativ premieras skulle förmodligen sådan kreditgivning som sker genom blandade tjänster växa medan å andra sidan andra betalningsalternativ med kredit skulle kunna minska i följd av den sämre rangordningen. Möjligen skulle alternativ som innebär att betaltjänsten kan rangordnas som icke kredit men där betalningen i senare skede kan omvandlas till en kredit växa fram. En annan möjlighet är att alternativ med direktbetalning tas bort av vissa e-handlare. Tekniken kanske även möjliggör att utbudet av alternativ varierar över tid beroende på kund, tidpunkten på dygnet eller under månaden.

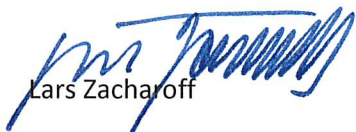
Även utifrån ovan förda resonemang avstyrks promemorians förslag om ändringar i betaltjänstlagen.

Eventuell ny reglering bör vara teknikneutral

E-handeln är under snabbutveckling i flera kanaler förutom webbplatser. En eventuell reglering bör därmed inte begränsas till webbplatser utan vara teknikneutral i förhållande till befintliga och framtida kanaler.

Stockholm som ovan,

FINANSBOLAGENS FÖRENING

Lars Zacharoff

Per Holmgren